# PERKEMBANGAN PADA SUKU KEEMPAT 2008

## KEADAAN EKONOMI ANTARABANGSA

### Kemelesetan global makin ketara apabila kesan krisis beralih balik kepada sektor kewangan

Ekonomi global mengalami tekanan paling buruk pada suku keempat apabila kemelesetan ekonomi negara maju yang semakin ketara telah mengakibatkan kesan krisis daripada ekonomi benar beralih balik kepada sektor kewangan yang sudah lemah. Sungguhpun langkah-langkah awal ditumpukan pada pemulihan sektor kewangan, penekanan kini lebih diberikan kepada pelaksanaan rangsangan fiskal besar-besaran bagi menangani kesan krisis terhadap pertumbuhan. Perhubungan dinamik antara tindakan syarikat memberhentikan pekerja, kehilangan keyakinan, dan juga tindakan pengguna mengurangkan perbelanjaan mengakibatkan penguncupan yang teruk dalam permintaan sektor swasta lantas mempercepat kejatuhan dalam permintaan global terhadap barangan dan perkhidmatan serta pembetulan terhadap harga-harga komoditi. Ekonomi sedang pesat membangun yang lebih terbuka telah mengalami kejatuhan eksport dua angka lalu mengakibatkan kemerosotan pertumbuhan. Ini telah membawa kepada tindak balas dasar yang agresif dalam bentuk rangsangan fiskal besar-besaran dan pelonggaran dasar monetari.

Di **Amerika Syarikat** (AS), KDNK benar merosot lagi sebanyak 3.8% pada asas tahunan pada suku keempat. Ini merupakan kemerosotan suku kedua berturut-turut dan yang terbesar dalam tempoh 26 tahun (S3 08: -0.5%). Perbelanjaan penggunaan swasta terus menurun kepada 3.5% (S3 08: -3.8%) tetapi faktor yang lebih ketara ialah penurunan dua angka sebanyak 20.1% dalam pelaburan tetap (S3 08: -5.3%). Penurunan secara meluas pelaburan tetap disebabkan terutamanya oleh pengurangan yang besar dalam pelaburan kelengkapan perniagaan sebanyak 27.8%. Sementara itu, kadar inflasi turun dengan nyata kepada 1.5% pada suku ini (S3 08: 5.2%), berikutan kejatuhan harga gasolin yang ketara dan permintaan yang lebih lemah.

Di **Jepun**, kemelesetan ekonominya semakin buruk apabila merosot dengan ketara sebanyak 12.7% pada asas tahunan pada suku keempat (S3 08: -2.3%) berikutan kejatuhan eksport paling besar pernah dicatatkan iaitu sebanyak 23.5% (S3 08: 3.1%). Kejatuhan eksport secara menyeluruh ini mencerminkan kejatuhan yang ketara dalam permintaan global terhadap kereta, elektronik dan produk lain berikutan kenaikan nilai yen yang ketara. Lantaran sektor perkilangan Jepun terlalu bergantung pada eksport, pengeluaran perindustrian merosot 14.4% pada suku keempat 2008 (S3 08: -1.9%). Seterusnya ini diikuti oleh pengurangan waktu bekerja dan pemberhentian pekerja terutamanya pekerja kontrak. Faktor ini antara lain telah menjejaskan indeks keyakinan

**Negara Perindustrian: Pertumbuhan KDNK Benar**

| | 2007 | | 2008 | | | Faktor penyumbang utama pertumbuhan S4 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | S4 | Tahun | S3 | S4 | Tahun | |
| | Perubahan tahunan (%) | | | | | |
| AS[1] | -0.2 | 2.0 | -0.5[r] | -3.8[a] | 1.3[a] | Penguncupan ketara dalam pelaburan tetap terutamanya dalam peralatan perniagaan. |
| UK | 3.0 | 3.0 | 0.3 | -1.9[a] | -0.7[a] | Pertumbuhan yang perlahan dalam sektor perkhidmatan dan perkilangan. |
| Kawasan Euro | 2.1 | 2.6 | 0.6 | -1.2[p] | 0.7[p] | Penguncupan mendadak di Jerman dan penguncupan yang lebih daripada yang dijangka di Perancis dan Itali. |
| Jepun[1] | 4.5 | 2.4 | -2.3[r] | -12.7[p] | -0.7 | Penyusutan kali ketiga berasaskan kadar tahunan disebabkan kejatuhan ketara dalam eksport. |

[1] Berasaskan kadar tahunan (annualised)
[r] Disemak
[p] Awalan
[a] Anggaran awal

Sumber: Pihak berkuasa negara

pengguna yang jatuh ke paras terendah 26.2 pada bulan Disember 2008, selain menyebabkan penggunaan menurun. Pada suku keempat, inflasi menurun lagi kepada 1% (S3 08: 2.4%).

Pertumbuhan dalam **kawasan euro** menguncup 1.2% (S3 08: 0.6%) pada suku keempat berpunca daripada gabungan faktor kemerosotan eksport Jerman yang berterusan dan juga luluh kredit (credit crunch) yang semakin ketara dalam ekonomi Eropah yang lain. Permintaan dalam negeri semakin lemah kerana syarat pinjaman bank yang lebih ketat telah menjejaskan penggunaan isi rumah dan aktiviti pelaburan syarikat. Dari segi inflasi, harga menjadi lebih sederhana kepada 2.3% pada suku keempat (S3 08: 3.8%). Di **UK**, ekonominya mengalami pertumbuhan negatif 1.9% pada suku keempat (S3 08: 0.3%), iaitu penurunan pertama kalinya sejak tahun 1991. Penguncupan merentas semua sektor ekonomi, terutamanya sektor perkhidmatan (-1.0%). Kadar inflasi di UK menyusut lagi kepada 3.9% pada suku keempat (S3 08: 4.8%).

Berlatarkan prospek pertumbuhan yang semakin lemah berserta kemelut kewangan yang lebih teruk dan harga komoditi yang makin rendah, bank-bank pusat negara maju meneruskan langkah pelonggaran dasar monetari yang agresif. Di **AS, Jawatankuasa Pasaran Terbuka Persekutuan** (Federal Open Market Committee, FOMC) menurunkan kadar *Federal Funds* daripada 1% kepada julat antara sifar hingga 0.25% pada bulan Disember, dan FOMC sebenarnya menerima pakai dasar kadar faedah sifar. Selain itu, pihak berkuasa AS juga melaksanakan dasar pelonggaran kuantitatif (quantitative easing) secara meluas bagi meningkatkan mudah tunai instrumen hutang dan menyokong pasaran perumahan yang masih lembap. **Bank of Japan** pula menurunkan kadar panggilan semalaman sebanyak 20 mata asas kepada 0.1%, sementara **European Central Bank** (ECB) mengurangkan kadar semalamannya sebanyak 75 mata asas kepada 2.5% pada bulan Disember. Ini merupakan penurunan terbesar dalam tempoh sedekad. ECB sekali lagi menurunkan kadar faedahnya sebanyak 50 mata asas kepada 2% pada 15 Januari 2009 ekoran kemelesetan yang kian meruncing. **Bank of England** (BoE) juga menurunkan kadar pinjaman asasnya pada bulan Disember sebanyak 100 mata asas kepada 2%. Pada bulan Januari 2009, BoE sekali lagi menurunkan kadar faedahnya sebanyak 50 mata asas kepada 1.5% sebelum mengurangkan sebanyak 50 mata asas lagi kepada 1% pada bulan Februari. Kadar faedah ini merupakan yang terendah dalam sejarah BoE.

Dengan keadaan kegawatan yang serius, pihak-pihak berkuasa terutamanya dalam ekonomi maju telah melaksanakan rangsangan fiskal secara besar-besaran bagi menyokong ekonomi benar. Pada bulan Februari 2009, AS mengumumkan rangsangan fiskal sebanyak USD787 bilion atau 5.7% daripada KDNKnya. Rangsangan fiskal besar-besaran juga diumumkan oleh negara serantau, termasuk China (USD586 bilion atau 16% daripada KDNK) pada bulan November 2008, dan Singapura pada bulan Januari 2009 (USD13.7 bilion atau 8.4% daripada KDNK).

Pada suku keempat, **harga minyak mentah**[1] dunia terus merosot dan ditutup pada USD44.6 setong pada akhir tahun 2008 berikutan kemerosotan ekonomi negara maju yang semakin buruk. Harga minyak mencecah paras terendah dalam tempoh 5 tahun kepada USD31.41 setong pada pertengahan bulan Disember 2008. Paras harga ini belum pernah dicapai sejak bulan Disember 2003. Namun, harga minyak kini stabil antara USD35 – 50 setong pada awal tahun 2009.

Di **rantau Asia**, ekonomi yang lebih terbuka mengalami kemelesetan ekonomi manakala pertumbuhan ekonomi serantau lain ketara lebih perlahan pada suku keempat. Berikutan penguncupan yang nyata dalam eksport,

[1] Merujuk kepada harga WTI niaga hadapan satu bulan di pasaran NYMEX

pertumbuhan ekonomi Singapura dan Korea masing-masing merosot 4.2% (S3 08: 0%) dan 3.4% (S3 08: 3.8%). Pertumbuhan di China ketara lebih sederhana pada 6.8% pada suku keempat (S3 08: 9%) susulan permintaan eksport yang ketara rendah daripada ekonomi maju. Ini telah menyebabkan kejatuhan ketara dalam import China daripada negara serantau yang lain. Namun, kejatuhan harga komoditi yang ketara dan permintaan luaran yang makin lemah telah meredakan tekanan inflasi di rantau ini. Sebagai respons terhadap perkembangan ini, bank-bank pusat di seluruh Asia mengurangkan kadar faedah masing-masing hingga ke tahap terendah yang pernah dicatat bagi melindungi ekonomi masing-masing daripada prospek pertumbuhan global yang semakin teruk. Bank of Korea menurunkan kadar faedahnya sebanyak 325 mata asas sejak awal bulan Oktober 2008, manakala China menurunkan kadar faedah sebanyak 216 mata asas sejak bulan September 2008.

Dalam **pasaran pertukaran asing**, dolar AS terus menambah nilai berbanding dengan euro dan paun sterling disebabkan proses pembayaran balik hutang dan tanggapan pasaran bahawa pelarasan dalam ekonomi maju lain ketinggalan sedikit berbanding AS. Yen Jepun juga kian kukuh berbanding dengan dolar AS berikutan tindakan keluar daripada aktiviti *carry trade* secara berterusan dan penghantaran balik dana ke Jepun. Sementara itu, mata wang serantau menyusut nilai berbanding dengan dolar AS lantaran terjejas oleh aktiviti pembayaran balik hutang serta penarikan balik dana dan kredit keluar dari rantau ini oleh pelabur dan institusi kewangan berikutan penurunan nilai hutang yang besar di negara maju dan juga kedudukan kewangan yang lebih lemah.

Melangkah ke hadapan, dengan pasaran kewangan terus mengalami tekanan yang lebih besar dan ekonomi benar terpaksa menghadapi kemelesetan yang lebih teruk walaupun langkah-langkah dasar telah diambil, risiko pertumbuhan yang lebih rendah masih lagi ketara. Hala tuju dan tahap krisis ekonomi global dalam jangka masa terdekat ini banyak bergantung pada keberkesanan langkah-langkah dasar yang diambil ekonomi maju untuk memulihkan permintaan dan mengembalikan perjalanan sistem kewangan serta pengenalan langkah-langkah rangsangan dalam ekonomi sedang pesat membangun yang utama.

**Negara Serantau: Pertumbuhan KDNK Benar**

| | 2007 | | 2008 | | | Faktor penyumbang utama pertumbuhan S4 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | S4 | Tahun | S3 | S4 | Tahun | |
| | Perubahan tahunan (%) | | | | | |
| RR China | 11.2 | 13.0[r] | 9.0 | 6.8 | 9.0 | Pertumbuhan yang lebih perlahan disebabkan eksport dan pelaburan yang lebih lemah. |
| Indonesia | 6.3 | 6.3 | 6.4[r] | 5.2 | 6.1 | Pertumbuhan didorong oleh aktiviti penggunaan dan eksport. |
| Filipina | 6.4 | 7.2 | 5.0[r] | 4.5 | 4.6 | Pertumbuhan didorong oleh aktiviti penggunaan meskipun eksport dan pelaburan merosot. |
| Hong Kong SAR | 6.9 | 6.4 | 1.7 | -2.5 | 2.5 | Disebabkan oleh eksport dan permintaan dalam negeri yang lebih rendah. |
| Korea | 5.7 | 5.0 | 3.8[r] | -3.4[p] | 2.5 | Penurunan menyeluruh dalam sektor perkilangan, pembinaan dan perkhidmatan. |
| Singapura | 5.5[r] | 7.8[r] | 0.0[r] | -4.2[r] | 1.1 | Disebabkan oleh penurunan dalam aktiviti perkilangan terutama sektor elektronik dan kimia. |
| Thailand | 5.7 | 4.9 | 3.9[r] | -4.3 | 2.6 | Penyusutan ketara disebabkan oleh sumbangan yang negatif daripada eksport bersih. |
| China Taipei | 6.4 | 5.7 | -1.1[r] | -8.4[p] | 0.1 | Penguncupan yang lebih rendah disebabkan oleh eksport dan pelaburan yang merosot. |

[r] Disemak
[p] Awalan

Sumber: Pihak berkuasa negara